

**“Cerc una llengua que sigui”
Un tast de poesia exòfona de Lucia Pietrelli**

Irene Sieni

Hi ha qui pensa, metafòricament, que els escriptors i les escriptores de caràcter exòfon siguin amfibis, és a dir, animals que poden viure tan dintre l'aigua com sobre la terra. Efectivament, segons el Diccionari.cat, una persona amfíbia, en sentit figurat, és aquella que té una doble natura, una doble manera d'ésser. Si es fan aquestes consideracions, potser és perquè els escriptors exòfons tenen una especial habilitat per adaptar-se a una altra llengua en la qual escriuen. Tanmateix, no estem del tot convençuts que es tracti d'una “doble natura”: simplement viuen una vida que és el resultat de certes experiències i la literatura se'n repercuteix.

Lucia Pietrelli pertany a aquesta meravellosa categoria i, si és un amfibi, encara no sabem ben bé quin. El que sí que sabem és que és una escriptora exòfona, perquè és italiana de naixença i, per tant, l'italià és la seva llengua materna i perquè, des de fa més de deu anys, viu a Palma i ha adoptat el català com llengua per a la seva creació literària.

És una escriptora polièdrica perquè, a més de la narrativa, també es dedica al teatre i a la poesia. Escriu des de jove, però durant la primera etapa de la seva vida, a Itàlia, no va tenir mai l'oportunitat de publicar. És a Catalunya on troba el terreny fèrtil per a editar les primeres obres, no obstant al principi fos una desconeguda. Comença escrivint, traduint i publicant, gràcies a l'ajuda de l'escriptor i amic Jaume C. Pons Alorda, el poemari *Fúria* (Edicions Documenta Balear, 2010), en edició bilingüe italià-català. Aquesta publicació, la primera en català, és per a ella com una segona naixença; tant que a la solapa apareixen unes dates com de naixement i de mort: “Candelara, Itàlia, 1984 – Barcelona, 2010”. Naturalment, no és que l'escriptora sigui morta, sinó que, com aclareix una mica més a baix, “Tota obra és pòstuma”, ja que totes les vegades que es publica un llibre és com una petita mort i un petit dol. Seria interessant considerar que pugui ser com una segona vida per a ella, també pel fet que ha començat a escriure en una altra llengua i ha iniciat la seva carrera a un altre país. De fet, a aquest primer recull pertany un poema que se centra perfectament amb el nostre tema, *Diccionari*, que diu:

“Cerc / una llengua / que sigui. / La llengua / de ma mare / no és / meva. / La llengua / de ma mare / transpira / hemoglobina / líquids amniòtics / desinfectants. / Silenci / sobre les dunes desolades / d’un ventre / multiplicat”. Qui parla sembla que estigui buscant una llengua en la qual poder-se identificar. Es distancia tan de la seva mare, com a persona física, com de la llengua de la seva mare, l’italià. Llegint aquests pocs versos ja podem assaborir la poesia i l’estil de Lucia Pietrelli. Gràcies a les paraules ben escollides podem imaginar perfectament l’escenari, a voltes obscè, que descriu.

La relació que Lucia Pietrelli té amb el català i aquesta condició d’estar entre dos mons es pot veure també al poema *Llengües*, del llibre *La terra i altres llocs* (AdiA Edicions, 2021), que diu: “Hi ha una inèrcia sufocada / sota els peus de l’estàtua / a l’arrel fonda del roser / al pla tou del matalàs / que acull el cos. / Hi ha una inèrcia que batega / en la proximitat / del sexe / i un prou / que ens oferiren / en descobrir la parla. / Triarem la terra / per oblidar l’herència / de la mare / i plantar-nos / al solc / de l’amant”. Aquí, com també a l’altre poema, és molt present una certa corporalitat, tan interior com exterior. D’aquí que sembli que Pietrelli entén l’escriptura d’una manera molt física, a vegades també visceral.

Llegint aquests versos torna en ment el que ella ja ha declarat en algunes entrevistes, és a dir, que considera l’italià com la seva llengua mare i que l’estima, perquè tothom estima una mare, tot i que no l’hagi triada. En canvi, percep el català com la seva llengua amant i els amants s’estimen d’un amor diferent perquè és un amor triat. A més, al poema, diu que ha triat una nova terra, Mallorca, on pot establir arrels per viure, oblidant l’herència, és a dir, la tradició més profunda lligada a la figura de la seva mare.

Mirant cap enrere, Lucia Pietrelli no sap si la seva història és com una metamorfosi i doncs si de cuc s’ha convertit en papallona. El que ella sap és que la seva manera d’escriure ha canviat moltíssim des de quan va arribar a Mallorca i que a través del català ha arribat al tipus d’escriptura que volia treure a la llum. Sent que fa el que li surt de manera natural.

En conclusió, que sigui un amfibi o una papallona potser no cal establir-ho rígidament, el que ens interessa, al cap i a la fi, és la seva veu literària, al meu entendre, una de les més suggestives del panorama actual. Que el fet de problematitzar el vincle més

CAR ACT ERS

convencional amb la llengua d'origen hagi donat aquests bons resultats obre un filó d'estudis sobre el fenomen poètic lliure de prejudicis gràcies a l'objecte d'estudi mateix.